

MEGHÍVÓ

Szeretettel meghívjuk Önt az kedves Partosné

Minya Mária
Munkácsy és Gábor-díjas kerámia-szobrász
műalkotásait megtekintésre

2017. március 21-én kedden, 15 órakor
a XII. kerületi Polgármesteri Hivatal Városház-Ütletépület 2. emeletén.

A műalkotás megtekintése Mátyás Tiber művelődési központjában.

A műalkotás megtekinthető 2017. március 21.-én április 21. között,
a főtér előnyitványának szerzőjében.

www.kut.hu

Programok és előadások
részleteit a Budapest
Fővárosi XII. Kerületi
Önkormányzat honlapján.

Cím: Budapest, XII. kerület, Béke utca 1.
A műalkotás megtekintése a Polgármesteri Hivatal ügyfélszolgálatánál a főtér előtt
10:00-17:00, 18:00-20:00, 20:00-22:00 órákban.

Kút: Budapest,
Sugár Üzletközpont,
1980-81

Wehner Tibor

MÉLYSÉGEK ÉS MAGASSÁGOK

MINYA MÁRIA KERAMIKUS-SZOBRÁSZMŰVÉSZ KIÁLLÍTÁSA

Minek másnak is nevezhetnénk egy több évtizedes munkássággal életművet építő művész néhány alkotást felsorakoztató kamarakiállítását, mint esetleges, véletlenszerű válogatásnak? És valóban, Minya Mária az elmúlt húsz esztendő terméséből válogatott, olyan kollekciót tár e kiállításán az érdeklődők elé, amely alkotó tevékenységének csupán egyik területéről, a kerámia domborművek és kispasztikák világáról tudósítanak. Így a háttérben marad, nem tükröződik az életmű számos fontos területe, amelyről egy jó tíz évvel ezelőtt megjelent katalógusban Szilágyi B. András összefoglaló szándékkal azt írta, hogy *„Minya Mária az ezerkilencszázhetvenes években számos jelentős, a magyar kerámiaművészet egészére is hatással lévő művet alkotott. Miután 1970-ben Schrammel Imre keramikusművész és Jánossy György építészet tanítványaként az Iparművészeti Főiskola szilikát tanszékén megszerezte diplomáját, 16 évig dolgozott az azóta megszüntetett Gránit Csiszolókorong és Kőedénygyárban, amelynek 1982 és 1986 között művészeti vezetője is volt. Ez a 16 év minden tekintetben meghatározó volt művészi nyelvének és módszérének kialakulása szempontjából. Ezek alatt az évek alatt egyszerre vitezgett ki murális munkákat, és készítette design tárgyait a Gránitnál. Építészeti munkái közül az első a Budapest XIII. kerületi Visegrádi utcai óvoda dekorációjára kiírt pályázat mázas kerámia meseképei voltak.”*

Ebben a röviden idézett pályakép-részletben felvilan e művész összetett, sokirányú, hallatlan változatos tevékenysége és a korszak művészetét, illetve kerámiaművészetét meghatározó tényezők és jellemzők megannyi összetevője. A 20. század utolsó harmadának művészeti jelenséglágában kiemelkedő szerepet játszottak az iparművészeti, elsősorban a textil és a kerámia ágazatok. Ez volt az a művészeti periódus, amikor a kerámia önálló művészi kifejezéssé, autonóm művészi gondolatokat

és jelentéseket sűrítő, elsősorban a plasztikai lehetőségeket kibontakoztató műformává vált, és művészi üzeneteit mind a kis-, mind a nagyméretű, mind az autonóm és mind a funkcionális területeken megvalósíthatta. Minya Mária a múlt század hetvenes éveitől napjainkig ívelő tevékenysége során minden területen meghatározó jelentőségű műveket alkotott: mind a kiállítási közegben megszólaló kerámiapasztikák, mind a sorozatgyártásra tervezett funkcionális, használati kerámiatárgyak és tárgykollekciók, és ugyanígy, a megbízásra készült, az építészeti terekbe vagy az épületek falaira tervezett és illesztett, monumentális, közösségi rendeltetésű kompozíciók körében. A 20. század utolsó harmadának ezen fantasztikus alkotói lehetőségeket megnyitó, művek megszületését inspiráló korszaka azonban napjainkra már régen lezárult: a kerámiagyárak többsége bezárta kapuit, vagy ha nem, akkor már nem foglalkoztatnak magyar tervezőket, és a monumentális művekre, az építészeti kerámiára és a térbe állított nagyméretű kompozíciókra sincs, vagy csak alig-alig van igény és kereslet.

Minya Mária munkássága így napjainkban – oly sok izgalmas falburkolat, kerámia-falkép, dombormű, díszkút és térplasztika megalkotása, számos étkészlet, vázacsalád és csomagolástervezési gyári tervezése és realizálása után – elsősorban a kerámiadomborművek és kerámiakispasztikák megformálása terén épül tovább. És jóllehet e most bemutatott kollekció valóban csak töredékszerűnek minősíthető, a munkák szellemisége és formai-stiláris jellemzői révén mégis messzemenő, az életművet karakteresen meghatározó vonásokra figyelhetünk fel, fontos konzekvenciákat fogalmazhatunk meg. Így legelsősorban talán a keramikus mesterség anyagainak és technikai eljárásainak gazdagságára figyelhetünk fel, és azokat a matériák és a kivitelezési eljárások, az égetések, az égetési

Edénytervek
a Gránit Csiszolókorong és
Kőedénygyár részére,
1970-80.

Gyermek-edények,
pályázat I. díj; 1975

Reggeltől estig,
edénykészlet, 1972;

hőfokok mindig megújított, kísérletező szellemmel ösztönzött, nemegyszer az ipari és a kézműves műhelyfeltételeket és fogásokat ötvöző, sokszor alkotói rejtélyekkel és titkokkal áthatott módszereit csodálhatjuk, amelyek révén a különleges anyag-szerűségeiben és színeiben játszó, fémsókkal színezett porcelánkompozíciók, a gyengéd hajlatokkal övezett testek, a finom felületek megszületnek.

A másik fontos Minya Mária kerámiáira jellemző stilisztikai vonás a plaszticitás, amely mind a dom-borművek, mind a térbe szervezett kerámiaszobrok körében minden művet meghatározó vonás. A mélységek és a magasságok, a rétegzettség révén szervezett reliefek, a palástok által felépülő testek, térformák műegyütteseiben hol az organikus, hol a geometrikus jelleg veszi át a fő szót, hol természeti elemekre, hol elvont alakzatokra hivatkozó motívumok a hangsúlyosak, egyszer a konstrukció, máskor a gesztus a meghatározó. A művész hol egy lépést tesz a konkrétumok, a valóságban felfedezhető elemek felé, hol eltávolodik tőlük, de úgy, hogy az emlékszerűségek szintjén azért megőrzi a való világhoz fűző kapcsolódásokat.

Így képzeletben követhetjük a madarak röptét, felfedezhetünk a Minya-kompozíciókon ajtókat és ablakokat, vagy egy-egy emblematisz Petőfi-profil, így ismerhetjük fel egy-egy mű zenei ihletőit, párhuzamait, és máris a szimbólumok, a metaforák, a jelentések szféráiban járunk, ahol a művek harmonikus vagy disszonáns szépsége, tökéletes teljessége vagy fájdalmas csonkasága, technikai tökélye is mind-mind az alkotói mondanó megfogalmazását, intenzív kimondását szolgálja.

Mint a bevezetőben utaltunk rá, az életmű évtizedeket átfogó, a megalkotott műegyüttes hatalmas, ezért Minya Mária szakmai életrajzában hosszan-hosszan sorakoznak a pályafutást dokumentáló évszámok és információk: az elnyert díjak megnevezései, a Minya-munkákat őrző közgyűjtemények névsora, a köztéren és középületben megvalósult, napjainkban már sajnos egyre veszélyeztetettebb monumentális alkotások hosszú felsorolása, az egyéni kiállítások és a csoportos tárlatokon való szereplések és a művésztelepeken, a szimpozionokon való munkálkodások regisztrációja, a szakirodalmi reflexiók bibliográfiai tételeinek gyűjteménye. Ám az igazi összefoglalásokra

*Madarak szoborcsoport;
Budapest XIII. kerület,
Kassák Park, 2014.*

Ajtó

Emlékeim Kapui 1.

Emlék

Mázás kerámia falburkolat. Kecskemét, 1980.

és tanulságokra inkább mégis ezekben a domborművekben és kerámiaplasztikákban bukkanhatunk, amelyek hallatlan érzéki gazdagsággal bontakoztatják ki bensőséges hatásvilágukat, fogalmazzák meg emocionális és gondolati tartalmi köreiket, sugározzák alapvetően lírai, bensőséges árnyaltságú üzeneteiket, ellenpontokat teremtve és kínálva, finoman

reflektálva egy egyre kíméletlenebb, egyre keményebb világ riasztó jelenségeire.

(Elhangzott 2017. március 21-én, Budapesten, a XIII. kerületi Önkormányzat Galériájában, a tárlat megnyitóján.)